

Trammelant in pensioenland

Starink, B.; Janssen, E.H.M.

Published in:

WPNR: Weekblad voor privaatrecht, notariaat en registratie

Document version:

Publisher's PDF, also known as Version of record

Publication date:

2013

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Starink, B., & Janssen, E. H. M. (2013). Trammelant in pensioenland: Het appeltje voor de dorst raakt uitgedroogd. *WPNR: Weekblad voor privaatrecht, notariaat en registratie*, 6987(144), 718-722.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright, please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Trammelant in pensioenland: het appeltje voor de dorst raakt uitgedroogd

Mr. B. Starink*

Mw. mr. drs.
E.H.M. Janssen**

1. Inleiding

De inkt van de Wet verhoging AOW- en pensioenrichtleeftijd (hierna: "Wet VAP")¹ was vorige zomer nog niet droog toen nieuwe verstrekkende pensioenmaatregelen in het regeerakkoord 'Bruggen slaan'² werden aangekondigd. Naast een verdere beperking van de maximale fiscale opbouwpercentages van het tweedepijlerpensioen wil het kabinet ook de fiscale faciliteit beëindigen voor pensioenopbouw boven een inkomen van € 100.000, oftewel drie keer modaal. Dit geldt zowel voor pensioenopbouw in de tweede als de derde pijler. Deze plannen zijn onlangs omgezet in het wetsvoorstel 'Wet verlaging maximumopbouw- en premiepercentages pensioenen en maximalisering pensioengevend inkomen'³ en aangenomen door de Tweede Kamer. Sociale partners kwamen vervolgens in hun Sociaal Akkoord tot een alternatief voorstel.⁴ Ook deze plannen zijn onlangs omgezet in een tweede wetsvoorstel ('Invoering van pensioen- en lijfrente-excedentregelingen (Wet pensioenaanvullingsregelingen)')⁵ dat ook werd aangenomen door de Tweede Kamer. Op de sluitingsdatum van dit artikel lagen beide wetsvoorstellen nog ter goedkeuring in de Eerste Kamer. Het veelvoud aan plannen, akkoorden en wetsvoorstellen maken de situatie erg onoverzichtelijk. Desondanks zijn de gevolgen groot. In deze bijdrage gaan wij nader in op de belangrijkste onderdelen. Gezien de beperkte omvang van dit artikel doen wij dit met name vanuit een beschrijvend perspectief.

2. Verhoging AOW-leeftijd

Door de ontgroening en vergrijzing van de Nederlandse bevolking staat de houdbaarheid van de AOW al jarenlang ter discussie. Bij invoering van deze wet in 1957 stonden tegenover één AOW-gerechtigde ongeveer zes werkenden (premiebetalers). Nu staan er tegenover één AOW-gerechte nog vier premiebetalers en in 2040 zijn dat er nog maar twee.⁶ Bij de invoering van de AOW in 1957 werd al expliciet als mogelijkheid geboden de AOW-leeftijd aan de stijgende levensverwachting te koppeling om de AOW ook in de toekomst betaalbaar te houden:

'Zou de last te zwaar worden in de toekomst, dan is verlichting mogelijk door de pensioengerechtigde leeftijd te verhogen, een mogelijkheid, welke goed aansluit aan een toeneming van de gemiddelde leeftijd en een verbeterende lichamelijke conditie der bejaarden.'⁷

Tot een definitief akkoord over een verhoging van de AOW-leeftijd kwam het echter pas in 2012 met invoering van de Wet VAP.

De Wet VAP gaat uit van een stapsgewijze verhoging van de AOW-leeftijd met ingang van 1 januari 2013: eerst drie jaar lang met één maand, vervolgens drie jaar lang met twee maanden en daarna vijf jaar lang met drie maanden. Daarmee komt de AOW-leeftijd in 2019 op 66 jaar en in 2023 op 67 jaar. Vervolgens wordt de AOW-leeftijd met ingang van 2024 gekoppeld aan de ontwikkeling van de resterende levensverwachting. In tabelvorm ziet dat er als volgt uit:

Jaar	AOW-leeftijd
2013	65 jaar en 1 maand
2014	65 jaar en 2 maanden
2015	65 jaar en 3 maanden
2016	65 jaar en 5 maanden
2017	65 jaar en 7 maanden
2018	65 jaar en 9 maanden
2019	66 jaar
2020	66 jaar en 3 maanden
2021	66 jaar en 6 maanden
2022	66 jaar en 9 maanden
2023	67 jaar

* Werkzaam als pensioenfiscalist en verbonden aan het CompetenceCentre for Pension Research van Tilburg University.
(b.starink@tilburguniversity.edu)

** Werkzaam als pensioenfiscalist en verbonden aan het Maastricht Centre for Taxation van Maastricht University.
(elianne.janssen@maastrichtuniversity.nl)

1. Wet verhoging AOW- en pensioenrichtleeftijd, *Stb.* 2012, 328.
2. Regeerakkoord 'Bruggen slaan', 29 oktober 2012, www.rijksoverheid.nl/www.rijksoverheid.nl.
3. *Kamerstukken II* 2012/2013, nr. 33 610.
4. Sociaal Akkoord, d.d. 11 april 2013, www.stvda.nl, p. 33.
5. *Kamerstukken II* 2012/2013, nr. 33 672.
6. Donner, P.H., De verzorgingsstaat drijvend houden, *De Volkskrant* 9 mei 2009.
7. *Kamerstukken II* 1954/1955, 4009, nr. 3, p. 47.

Een verdere verhoging van de AOW-leeftijd is gekoppeld aan de levensverwachting. Dit houdt in dat jaarlijks wordt bezien of de levensverwachting aanleiding geeft om de AOW-leeftijd met ten minste drie maanden te verhogen, met inachtneming van een aankondigingstermijn van vijf jaar.⁸

De vormgeving van de verhoging van de AOW-leeftijd is opvallend. De stapsgewijze verhoging en daarmee gemoeide kosten worden enerzijds onderbouwd met het argument dat op korte termijn de overheidsuitgaven moeten worden gedrukt, anderzijds wenst de wetgever te voorkomen dat burgers die de pensioengerechtigde leeftijd bijna hebben bereikt worden geconfronteerd met onverwachte inkomensgevolgen.⁹ De vraag rijst of het tempo van de voorgestelde maatregelen voldoende is om de gevolgen van een stijgende levensverwachting en een dalende arbeidsparticipatie te neutraliseren.¹⁰

Overigens mag een werkgever krachtens wetgeving op het gebied van gelijke behandeling bij het beëindigen van de arbeidsverhouding met een werknemer geen onderscheid maken op basis van leeftijd.¹¹ Op dit verbod geldt echter een uitzondering: de werkgever mag een werknemer wel ontslaan bij het bereiken van de AOW-gerechtigde leeftijd of een door de wet vastgestelde of tussen partijen overeengekomen hogere leeftijd.¹² Nu vanaf 1 januari 2013 de AOW-leeftijd stapsgewijs opschuift, zal de datum van ontslag – als dit ontslag verband houdt met het bereiken van de AOW-gerechtigde leeftijd – ook stapsgewijs opschuiven om aan de gelijkebehandelingswetgeving te blijven voldoen. Dit element brengt een aanpassing van vele arbeidsovereenkomsten, pensioenregelingen en arbeidsvoorwaarden mee.

3. Verhoging pensioenleeftijd

De fiscale pensioenrichtleeftijd wordt in één keer verhoogd naar een leeftijd van 67 jaar per 1 januari 2014. Dit geldt alleen voor toekomstige pensioenopbouw. Voor 2014 opgebouwde pensioenaanspraken worden in beginsel vanaf de 65-jarige leeftijd uitgekeerd. Wel is het mogelijk om de tot 2014 opgebouwde aanspraken actuariael gelijkwaardig om te zetten naar aanspraken op basis van de nieuwe pensioenrichtleeftijd van 67 jaar. De staatssecretaris heeft in dit verband in een brief te kennen gegeven dat het mogelijk is een dergelijke omzetting uit te voeren zonder toestemming van individuele deelnemers.¹³ In de literatuur is op deze brief overigens veel kritiek geuit.¹⁴

De verhoging van de pensioenleeftijd kent dus een ander verloop dan de verhoging van de AOW-leeftijd. Het is opvallend dat deze leeftijden dus ten minste tot 2024 uit elkaar lopen. Het is ook opmerkelijk – zoals terecht opgemerkt door Kavelaars – omdat het budgettaire belang van verhoging van de pensioenrichtleeftijd vanwege het kapitaaldeckingsstelsel

veel kleiner is dan het budgettaire belang van dan de verhoging van de AOW-leeftijd, welke regeling immers op omslagbasis wordt gefinancierd.¹⁵

Uitgaande van bovenstaande vinden wij het begrijpelijk dat in het regeerakkoord van het Kabinet Rutte II is voorgesteld de AOW-leeftijd sneller te verhogen dan in de Wet VAP is opgenomen. Het regeerakkoord gaat uit van een stapsgewijze verhoging van de AOW-leeftijd naar 66 jaar in 2018, tot 67 jaar in 2021 en vervolgens vindt een koppeling aan de levensverwachting plaats.¹⁶

4. Verlaging opbouwpercentages

Pensioen wordt in Nederland fiscaal gefacilieerd. Werknemerspremies zijn aftrekbaar voor de loonheffingen¹⁷ en werkgeverspremies worden niet belast.¹⁸ Belastingheffing vindt plaats op het moment dat de werknemer de pensioenuitkeringen ontvangt (zogenheten omkeerregel).¹⁹ De voorwaarde hiervoor is wel dat de pensioenregeling volledig aan de wet- en regelgeving hieromtrent voldoet.²⁰

8. *Kamerstukken II* 2011/2012, 33 290, nr. 3, paragraaf 3.2.1.
9. *Kamerstukken II* 2011-2012, 33 290, nr. 3, paragraaf 1.
10. Zie ook B. Dieleman, *Fiscale versus vennootschappelijke waardering van pensioenverplichtingen*, Fiscale Monografieën nr. 140, Kluwer, 2012, paragraaf 3.4.1.
11. Art. 3, sub c WGBL.
12. Art. 7, lid 1, sub b WGBL.
13. *Kamerstukken I* 2011/2012, 33 290, *Kamerstuk. N*, Brief van de Staatssecretaris van SZW.
14. Zie bijvoorbeeld E. Lutjens, *Wijziging pensioenleeftijd aanvullend pensioen in verband met AOW*, Tijdschrift voor pensioenvraagstukken 2013-04 en H.M. Kapelle, *Brief Klijnsma vervult wens Pensioenfederatie niet*, Tijdschrift voor pensioenvraagstukken 2013-03.
15. P. Kavelaars, *Pensioenakkoord of stabiliteitsakkoord?*, Tijdschrift voor pensioenvraagstukken 2012-06.
16. *Kamerstukken II* 2012/2013, 33 410, nr. 15, hoofdstuk II.
17. Art. 11, lid 1, onderdeel j, onder 1°, Wet LB 1964.
18. Art. 11, lid 1, onderdeel c, Wet LB 1964.
19. De omkeerregel vindt zijn wettelijke grondslag in art. 11, lid 1, onderdeel c, Wet LB 1964 in samenhang met art. 11, lid 1, onderdeel j, onder 1°, Wet LB 1964. Op grond van art. 11, lid 1, onderdeel j, k en u, jo. lid 2, Uitv.besl. LB 1965 worden de uitkeringen die voortvloeien uit de pensioenregeling vervolgens in de heffing betrokken.
20. Om van een zuivere pensioenregeling te kunnen spreken, dient voldaan te worden aan de normeringen en beperkingen die gesteld worden in hoofdstuk IIB Wet LB 1964, ook wel bekend als het Witteveenakkoord.

Het fiscaal toegestane maximale jaarlijkse opbouwpercentage voor ouderdomspensioen is bij een middelloonregeling 2,25 van het loon in het desbetreffende jaar op basis van een pensioenleeftijd van 65 jaar. Bij een eindloonregeling is het maximaal 2% van het laatstverdiende pensioengevend loon op leeftijd 65.²¹ Deze opbouwpercentages komen voort uit het feit dat de fiscaal gefaciliteerde pensioenopbouw tot op heden is gebaseerd op het uitgangspunt dat na 35 dienstjaren een pensioen ter hoogte van 70% van het laatstverdiende loon wordt opgebouwd. Deze norm stamt al uit de jaren 50 van de vorige eeuw.²²

De verhoging van de fiscale pensioenrichtleeftijd naar 67 jaar heeft tot gevolg dat het aantal dienstjaren waarover pensioen kan worden opgebouwd toeneemt met twee jaar. Om deze reden heeft de wetgever het vanuit budgettair oogpunt verdedigbaar geacht dat pas na 37 dienstjaren een pensioen ter hoogte van 70% van het laatstverdiende loon kan worden bereikt.²³ Om de 70%-norm te koppelen aan een periode van 37 dienstjaren is bepaald dat per 1 januari 2014 de maximale opbouwpercentages worden verlaagd; voor een middelloonregeling van 2,25 naar 2,15 en voor een eindloonregeling van 2,0 naar 1,9. Pensioenopbouw op basis van een beschikbare premieregeling wordt ook op 37 dienstjaren gebaseerd.

In het regeerakkoord (en vervolgens in het wetsvoorstel 'Wet verlaging maximumopbouw- en premiepercentages pensioenen en maximering pensioengevend inkomen') is een verdere verlaging van de opbouwpercentages aangekondigd. Het Kabinet Rutte II wil de maximale opbouwpercentages verlagen naar 1,55 voor eindloonregelingen en 1,75 voor middelloonregelingen. Ook hier wordt de opbouw van pensioen op basis van een beschikbare premieregeling overeenkomstig aangepast. De verlaging van de maximale opbouwpercentages is slechts ingegeven vanuit budgettaire overwegingen.²⁴ Zoals ook andere auteurs al opmerkten, wordt in het regeerakkoord wel erg gemakkelijk (zonder nadere onderbouwing) de periode waarin de 70%-norm kan worden bereikt opgerekt van 35 naar 40 jaar.²⁵ Dit geldt ook voor het wijzigen van de grondslag van de 70%-norm, van het laatstverdiende loon naar het gemiddeld verdiende loon. De constatering, dat 70% van het laatstverdiende salaris als pensioen niet gehaald zal worden, is vergelijkbaar met het intrappen van een open deur. De tot op heden geldende opbouwpercentages, het jaren niet toekennen van indexatie en de verschuiving van eind- naar middelloonregelingen hebben ertoe bijgedragen dat vaak een beoogde pensioenopbouw ter hoogte van 70% van het laatstverdiende loon niet wordt bereikt.

De verhoging van de pensioenleeftijd en verlaging van de opbouwpercentages heeft tot gevolg dat de maximale omvang van pensioenaanspraken

afneemt. Dit betekent echter niet dat daarmee ook automatisch de pensioenpremie daalt. Enerzijds ligt de keuze om de ingangsdatum van het pensioen te verhogen naar 67 bij sociale partners (zij zijn hiertoe niet verplicht) en anderzijds hebben pensioenfondsen aangegeven hun financiële posities te willen verbeteren. Mocht dit inderdaad gebeuren, dan is de bezuinigingsdoelstelling van het Kabinet Rutte II op dit punt illusoir geworden.

5. Aftopping

Naast de verdere versobering van de maximale opbouwpercentages heeft het Kabinet Rutte II in haar regeerakkoord (en vervolgens in het wetsvoorstel 'Wet verlaging maximumopbouw- en premiepercentages pensioenen en maximering pensioengevend inkomen') een maatregel opgenomen om vanaf een inkomensniveau van € 100.000 niet langer fiscaal gefaciliteerd voor aanvullend pensioen te sparen. Ook aan deze maatregel liggen budgettaire overwegingen ten grondslag.

Het is overigens niet de eerste keer dat een dergelijke maatregel de revue passeert. In de Miljoennota 2008, het rapport van de commissie-Goudswaard in 2010 en het rapport van de commissie-Van Dijkhuizen in 2012 zijn ook al dergelijke aftoppingsmaatregelen geïntroduceerd, ieder met een andere begrenzing van het maximale pensioengevend inkomen.²⁶ Voor al deze regelingen geldt dat in de parlementaire geschiedenis en de rapporten zelf geen duidelijke verklaring of onderbouwing is te vinden van de vraag waarom voor een bepaalde omvang is gekozen. Wel zijn deze partijen het erover eens dat pensioenopbouw boven de maximale grens niet meer als hoofddoel het bieden van een oudedagsvoorziening heeft, maar dat veel meer sprake is van vermogensvorming. Wij zijn het niet eens met deze stelling. Ze is sterk afhankelijk van persoonlijke omstandigheden. Iemand met een hoger inkomen heeft waarschijnlijk ook een hoger uitgavenpatroon.

21. Art. 18a Wet LB 1964.

22. *Kamerstukken II*, 1955/1956, 4009, nr. 6, p. 26.

23. *Kamerstukken II* 2011/2012, 33 290, nr. 3, paragraaf 3.3.1.

24. *Kamerstukken II* 2012/2013, 33 410, nr. 15, hoofdstuk II.

25. Zie bijvoorbeeld: M. Kastelein, Oudedagsvoorzieningen en het regeerakkoord van 29 oktober 2012, *PensioenMagazine* 2013-01 of B. Dieleman, Verhoging AOW- en pensioenrichtleeftijd en versobering pensioenopbouw, *Tijdschrift Fiscaal Ondernemingsrecht*, 2013/126.3.

26. *Kamerstukken II*, 2007/2008, nr. 31 200, nr. 1, p. 54, Commissie Toekomstbestendigheid Aanvullende Pensioenregelingen (commissie-Goudswaard), 2010, p. 58 en Commissie Inkomstenbelasting en toeslagen (commissie-Dijkhuizen), Naar een activerender belastingstelsel (interim-rapport), 2012, p. 76.

Een pensioen is bedoeld om de levensstandaard na pensionering op peil te kunnen houden. Bovendien maakt het introduceren van een inkomensgrens dat de politiek erg eenvoudig deze grens naar believen kan aanpassen, afhankelijk van de politieke achtergrond. Pensioenen die een horizon van decennia hebben worden daarmee een politieke speelbal; iets dat voorkomen moet worden.

Verder zijn wij geen voorstander van de invoering van het voorgestelde maximale pensioengevend loon omdat wij twijfelen aan de effectiviteit van de maatregel. Allereerst blijkt uit de doorrekening van het begrotingsakkoord, dat aftopping een relatief beperkte structurele besparing voor de overheid oplevert.²⁷ Dit vloeit enerzijds voort uit het feit dat aftopping slechts een relatief kleine groep werknemers raakt (volgens het CBS telde Nederland in 2011 circa 145.000 werknemers met een bruto jaarsalaris van meer dan € 100.000²⁸) en anderzijds vloeit dit voort uit het feit dat aftopping zorgt voor het naar voren halen van belastingheffing, maar niet leidt tot substantieel extra belastinginkomsten. Er is namelijk minder pensioenpremie aftrekbaar, maar in de toekomst worden minder pensioenuitkeringen belast. Ook is het maar de vraag of de opbrengsten wel opwegen tegen de te maken kosten die implementatie van de maatregel met zich brengt.

6. Alternatief sociale partners: van aftopping naar netto excedent

Sociale partners waren het niet eens met de pensioenmaatregelen uit het regeerakkoord van het kabinet en kregen tot 1 juni jl. de tijd om met een alternatief te komen. Dit alternatief – wat overigens een gedrocht is – is gepresenteerd op 7 juni jl. en vervolgens omgezet in het wetsvoorstel 'Wet pensioenaanvullingsregelingen'.²⁹ In dat wetsvoorstel zijn twee netto spaarfaciliteiten (zogenoemde excedentregelingen) opgenomen: één voor het inkomensgedeelte boven € 100.000 en één voor het inkomensgedeelte onder € 100.000. Voor het inkomensgedeelte lager dan € 100.000 kan – naast een pensioenuitkering ter grootte van 1,75% van het bruto loon – gespaard worden voor een netto pensioenuitkering ter grootte van 0,1% van het bruto loon. Voor het inkomensgedeelte boven de € 100.000 geldt een netto spaarfaciliteit van 1,85%. Voor deze netto aanspraak komt een vrijstelling in box III. Wij merken hierbij nadrukkelijk op dat zoveel netto pensioen opgebouwd mag worden als men zelf wil; immers men is vrij om netto loon te besteden zoals men goeddunkt. Echter, slechts voor de in de 'Wet pensioenaanvullingsregelingen' opgenomen normen geldt de vrijstelling in box III. Het wetsvoorstel is dan ook niet meer dan dat: een zeer geringe extra box III vrijstelling. Hoe treurig dit wetsvoorstel is, lichten wij hieronder toe. Doordat gespaard wordt uit het netto inkomen, dient een vertaalslag gemaakt te worden met betrekking tot de genoemde percentages in deze twee excedentregelingen. Bij het inkomensgedeelte onder

€ 100.000 gaat het om een netto opbouw van 0,056%³⁰ (= bruto 0,1%) en bij het inkomensgedeelte boven € 100.000 om 0,888%³¹ (= bruto 1,85%) netto opbouw vermenigvuldigd met het pensioengevend loon. Schematisch ziet deze variant er voor een middelloonregeling³² als volgt uit:

Excedentregeling: 0,1% bruto opbouw via netto sparen	
Witteveenkader: 1,75% bruto opbouw	Excedentregeling: 1,85% bruto opbouw via netto sparen

Pensioengevend inkomen tot € 100.000	Pensioengevend inkomen vanaf € 100.000
--------------------------------------	--

Een rekenvoorbeeld

Een werknemer van 45 jaar met een bovenmodaal inkomen van 60.000 euro bouwt een netto pensioenaanspraak op 0,056%. Dat is een jaarlijkse aanspraak van ca. 33 euro. De kapitaalswaarde voor box III is 110 euro.³³ Het fiscale voordeel is dan 1,2% x 110 euro = 1,30 per jaar! En dat geldt alleen voor belastingplichtigen met een vermogen dat uitkomt boven de vrijstelling in box III.

27. *Kamerstukken II 2012-2013*, 33 410, nr. 15, bijlage A.

28. De Telegraaf, 14 maart 2013, 145.000 mensen verdienen meer dan een ton.

29. Wetsvoorstel invoering van pensioen- en lijfrente-excedentregeling (Wet pensioenaanvullingsregelingen), *Kamerstukken II 2012/2013*, nr. 33 672.

30. De opbouw van 0,056% vloeit voort uit de volgende berekening met betrekking tot de netto opbouw tussen 1,75 en 1,85: $(1-0,44) \times (1,85\% - 1,75\%) = 0,056\%$.

31. De opbouw van 0,888% vloeit voort uit de volgende berekening met betrekking tot de netto opbouw boven € 100.000: $(1-0,52) \times 1,85\% = 0,888\%$.

32. De meeste werknemers in Nederland bouwen pensioen op aan de hand van een middelloonregeling. Bij een middelloonregeling wordt voor elk dienstjaar een pensioen toegekend dat gebaseerd is op de pensioengrondslag (= pensioengevend salaris -/- AOW-franchise) van het desbetreffende dienstjaar. Het totale pensioen bedraagt de som van alle opgebouwde pensioenen.

33. Op basis van art. 19 lid 2 jo. lid 3 Uitvoeringsbesluit inkomstenbelasting 2001.

Wij zijn met de sociale partners eens dat het beperken van het Witteveenkader geen goede zaak is. De alternatieven die de sociale partners echter hebben gepresenteerd (en zijn aangenomen door de Tweede Kamer) bieden onzes inziens geen oplossing. Sterker nog, zelden hebben wij onzinnigere wetgeving meegemaakt. Varianten van netto pensioensparen zijn ingewikkeld. Veel mensen begrijpen pensioen nu al niet goed, laat staan als hier nog additionele pensioenvormen bijkomen. Financiële planning wordt nog lastiger. Dit komt de communicatie ook niet ten goede. Ook uitvoeringstechnisch is netto pensioensparen een uitdaging. Of alle pensioenuitvoerders in staat en bereid zijn een netto pensioen uit te voeren zal afhankelijk zijn van diverse factoren. De administratieve lasten en uitvoeringskosten van een excesseregeling zijn relatief hoog ten opzichte van de premie-inleg. Het is dan ook maar de vraag of iedere pensioenuitvoerder dit zal aanbieden. En ten slotte is het fiscale voordeel nihil.

7. Beroepspensioenregelingen

Nu wij hebben stilgestaan bij de fiscale wijzigingen van het pensioenkader, besteden wij kort aandacht aan de consequenties voor beroepspensioenregelingen zoals die van de Stichting Notarieel Pensioenfonds. Nederland kent ruim tien pensioenregelingen waaraan beoefenaars van een zelfstandig beroep op grond van een wettelijk kader verplicht deelnemen. Een voorbeeld is de Stichting Notarieel Pensioenfonds waaraan notarissen en kandidaat-notarissen verplicht deelnemen. Per 1 januari 2015 wordt de hiermee samenhangende wetgeving (Wet verplichte beroepspensioenregeling) alsmede de fiscale wet-

geving gewijzigd. Kort gezegd komt het erop neer dat beroepspensioenregelingen, in tegenstelling tot nu, ook aan de reguliere voor werknemers geldende fiscale pensioenregels moeten voldoen. Dit betekent voor dergelijke beroepspensioenfonds in veel gevallen een substantiële wijziging van de pensioenregeling per 2015. Ook de hiervoor beschreven maatregelen zoals de verlaging van het maximale opbouwpercentage en de aftoppingsmaatregel worden daarmee van toepassing op beroepspensioenregelingen.

8. Conclusie

De in het begin van dit millennium ingezette versoering van het fiscale pensioenkader gaat steeds verder. Zo wordt het maximale opbouwpercentage sterk verlaagd en kan boven een inkomen van € 100.000 geen fiscaal gefacilieerd pensioen meer worden opgebouwd. Ook stijgen de AOW- en pensioenleeftijd naar 67 en worden vervolgens gekoppeld aan de levensverwachting. Verdere stijging in de toekomst ligt daarmee voor de hand. De genoemde versoeringen hebben ook gevolgen voor beroepspensioenregelingen. De pleister die sociale partners voor deze wonden hebben bedacht, is een inhoudelijk en juridisch gedrocht en zou nooit wet mogen worden. Het is dan ook te hopen dat de Eerste Kamer het wetsvoorstel laat stranden. Los daarvan wordt er naar verwachting steeds minder pensioen opgebouwd. Eigen verantwoordelijkheid bij deelnemers om een eigen appeltje voor de dorst op te bouwen wordt dan ook steeds belangrijker.